

Årsberetning 2021

ARBEJDSMILJØRÅDET

Indhold

Om Arbejdsmiljørådet	3
Forord fra formanden	4
Opfølgning på trepartsaftalen	6
Bidrag gennem task forcen om coronasmitte	7
Succes med coronawebinar	8
Udtalelse til ministeren om arbejdsmiljøcertificering	9
"Din grænse" - fortsat fokus på seksuel chikane	10
Arbejdsmiljørådets medvirken til regeldannelsen	11
Livtag med kemi og EU	12
Vellykket kampagne om forebyggelse af hudsygdom	13
Tværgående samarbejde, udvikling og pilotforsøg	14

Om Arbejdsmiljørådet

I Arbejdsmiljørådet samarbejder arbejdsgivere og arbejdstagere om den fortsatte udvikling af rammerne for et sikkert og sundt arbejdsmiljø i Danmark.

Arbejdsmiljørådet rådgiver beskæftigelsesministeren om aktuelle arbejdsmiljøpolitiske spørgsmål, om mulige forbedringer og om de udfordringer på arbejdsmiljøområdet, som de danske arbejdspladser oplever.

Læs mere på www.amr.dk

Arbejdsmiljørådets årsberetning 2021

Udgivet af Arbejdsmiljørådet 2022
www.amr.dk

ARBEJDSMILJØRÅDET

Forord fra formanden

En stor opgave i Arbejdsmiljørådet var i 2021 fastsættelse af måltal for reduktion af arbejdsmiljøproblemer, som blev til i dialog med Branchefællesskaberne for Arbejdsmiljø (BFA). Rammen var sat i trepartsaftalen om prioriterede nationale mål for arbejdsmiljøindsatsen frem mod 2030.

Fra parternes side var ønsket at måltallene både skulle være ambitiøse og realistiske og det afspejles i de reduktionsmål, der blev formuleret og sendt til beskæftigelsesministeren i juni måned.

Coronaepidemien påvirkede igen i 2021 Arbejdsmiljørådets dagsorden. I regi af regeringens task force om coronasmitte med særligt fokus på brancher med vandrende arbejdstagere var opgaven først og fremmest at stoppe smittekæder og forebygge arbejdsrelateret smittespredning på arbejdspladserne.

Arbejdet kastede løbende erfaringer af sig som det gjaldt om at få spredt ud på tværs af arbejdspladser og sektorer på arbejdsmarkedet og Arbejdsmiljørådet afholdte derfor den 27. maj webinarer "Arbejdsmiljø i en coronatid - hvad har vi lært?", hvor tre arbejdspladser og to forskere gav deres bud på, hvordan det, coronapandemien lærte os, kan inspirere i det fremtidige forebyggende arbejdsmiljøarbejde.

På de indre linjer har Arbejdsmiljørådet sat gang i et udviklingsprojekt, der skal sætte pejlemærker for rådets arbejde og virke fremover. Vi har allerede taget initiativ til at styrke vores kommunikative indsats med kampagner og har i "Din grænse" benyttet influencere til at skabe opmærksomhed om, at seksuel chikane aldrig er i orden.

Arbejdsmiljørådet har særligt fokus på unges arbejdsmiljø og da arbejdsskadedata viser, at unge er særligt udsatte for at få arbejdsrelaterede hudproblemer var det naturligt at iværksætte informationskampagnen "Beskyt Huden".

I årsberetningen kan du læse mere om de resultater, som Arbejdsmiljørådet har opnået i 2021. I sagens natur ser parterne ofte lidt forskelligt på, hvilke ufordringer der er på arbejdsmiljøområdet, og det kan være svært altid at skabe enighed om en løsning begge parter synes er effektiv og balanceret. Men resultaterne i 2021 viser, at Arbejdsmiljørådet prioriterer fælles løsninger meget højt, og anerkender det som præmissen for at kunne udfylde vores rolle som rådgivende organ for beskæftigelsesministeren på bedste vis.

Jeg takker for det gode samarbejde både internt og eksternt og ser frem til konstruktive dialoger om at skabe et sundt og sikkert arbejdsmiljø på de danske arbejdspladser.

God læselyst.

Cristina Lage
Formand for Arbejdsmiljørådet

Opfølgning på trepartsaftalen

Med trepartsaftalen fra december 2020 blev der sat en klar retning for arbejdsmiljøindsatsen med et både ambitiøst og realistisk niveau for samtlige arbejdsmiljøaktørers indsats og samarbejde om arbejdsmiljøet frem mod 2030. I 2021 tog arbejdsmarkedets parter fat på de opgaver, der var knyttet til trepartsaftalen.

I første halvår af 2021 tog Arbejdsmiljørådet i samarbejde med de fem Branchefællesskaber for Arbejdsmiljø fat på at fastsætte brancherettede måltal for reduktion af arbejdsmiljøproblemer. Branchefællesskaberne for Arbejdsmiljø bragte deres branchemæssige viden og erfaring fra det virksomhedsrettede arbejde i spil, og processen blev suppleret og understøttet med data og viden fra Arbejdstilsynet.

I juni 2021 fremsendte Arbejdsmiljørådet måltal for reduktion af arbejdsmiljøproblemer til beskæftigelsesministeren. Næste skridt er udarbejdelse af måltal for styrkelsen af den forebyggende indsats, som forventes fremsendt i andet kvartal 2023.

Bidrag gennem task forcen om coronasmitte

I 2021 var der fortsat et behov for samarbejde og koordinering vedrørende covid-19. Et vigtigt indsatsområde var forebyggelse af smittespredning af covid-19 og andre covid-19-relaterede arbejdsmiljøudfordringer på arbejdspladserne. Her bidrog task forcen om coronasmitte med særligt fokus på brancher med vandrede arbejdstagere til, at Danmark generelt kom godt igennem perioder med udbredt smitte i samfundet. Task forcens arbejde viser, at et stærkt og agilt partssystem bidrager til at løse aktuelle og væsentlige udfordringer helt ned på branche- og arbejdspladsniveau.

I slutningen af september besluttede beskæftigelsesministeren at afslutte arbejdet i task forcen, men der er fortsat mulighed for at rejse eventuelle spørgsmål relateret til forebyggelse af coronasmitte på arbejdspladserne og andre arbejdsmiljøudfordringer relateret til covid-19 via Arbejdsmiljørådet.

Succes med coronawebinar

Arbejdsmiljørådet ønskede at sættes fokus på, hvordan covid-19 påvirkede arbejdsmiljøet og besluttede at få nogle af de positive fortællinger fra arbejdsmiljøarbejdet under pandemien frem i lyset. Arbejdsmiljørådet var nysgerrige på, hvilke udfordringer, nye løsninger, nye samarbejdsformer samt erfaringer med forebyggelse, der er opstået under coronapandemien.

Vi ville inspirere på tværs af sektorer og brancher og dele læring, som kan tages med videre i det fremtidige forebyggende arbejdsmiljøarbejde.

For at skabe læring på tværs og samtidig tage hensyn til forsamlingsforbud og andre restriktioner besluttede vi at afholde et webinar. Vi udvalgte fire arbejdspladser, hvor deres erfaringer blev formidlet gennem casevideoer. For at sætte nære arbejdspladsfortællinger i perspektiv havde Arbejdsmiljørådet bedt to eksperter - med hver deres forskning omkring corona og arbejdsmiljø - om at reflektere over arbejdspladsernes tiltag, overvejelser mv.

Nogle steder havde man skruet op for virksomhedens interne kommunikation. Fx i discountbutikskæden Netto, hvor især unge medarbejdere - og deres forældre - havde brug for information om kundeforhold, forholdsregler o.a. Hos produktionsvirksomheden Ammeraal Beltech var den allervigtigste læring, at medarbejderinvolvering var nøglen til at kunne agere i en tid med store og mange omvæltninger.

Coronawebinaret var en succes med stor tilslutning. Der var cirka fire gange så mange deltagere, end vi ville have haft kapacitet til at invitere med til en konference. Der var stor spredning på, hvor deltagerne kom fra både hvad angår branche og geografi - alle dele af landet var repræsenteret. Derudover har webinarformatet den fordel, at indholdet optages, og derfor også er formidlet til dem, der ikke kunne deltage på dagen. Webinaret kan ses eller genses på Arbejdsmiljørådets hjemmeside.

Udtalelse til ministeren om arbejdsmiljøcertificering

I 2021 afsluttede Arbejdsmiljørådets Arbejdsmiljøcertificeringsudvalget (AMCU) fire års arbejde og samlede op på de initiativer, som følger af den politiske aftale fra 2016 om "En styrket arbejdsmiljøcertificering". Inden jul kom Arbejdsmiljørådet med en samlet udtalelse og anbefalinger til beskæftigelsesministeren vedr. arbejdsmiljøcertificeringsordningen.

I februar 2022 fik Arbejdsmiljørådet en tilbagemelding fra beskæftigelsesministeren, hvor han kvitterede for rådets udtalelse og oplyste, at det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø er ved at afslutte deres undersøgelse, der sammenligner arbejdsmiljøindsatsen på arbejdspladser med og uden et certificeret arbejdsmiljøledelsessystem. Resultaterne forventes at blive publiceret i løbet af foråret 2022. Når resultaterne fra undersøgelsen er klar og publicerede, vil beskæftigelsesministeren indkalde aftalepartierne til en drøftelse af, hvad der skal ske med ordningen med anerkendte arbejdsmiljøcertifikater.

Arbejdsmiljørådet vil gerne kvittere for et konstruktivt samarbejdet med bl.a. Arbejdstilsynet og certificeringsorganerne i løbet af årene. Alle har været med til at bidrage til at kvalificere udvalgets arbejde

”Din grænse” - fortsat fokus på seksuel chikane

Arbejdsmiljørådet satte fokus på forebyggelse og håndtering af seksuel chikane på arbejdspladsen blandt unge medarbejdere i alderen 15-30 år.

Kampagnen ”Din grænse” har budskabet, at unge medarbejdere skal vide, at det er okay at sætte sine egne grænser – og at det er arbejdsgivers ansvar at sikre gode rammer.

Til kampagnen var der tre overordnede råd:

1. Seksuel chikane på arbejdet er aldrig acceptabelt
2. Det er din arbejdsgivers ansvar at forebygge og håndtere seksuel chikane
3. Tal med nogen, hvis du oplever seksuel chikane på arbejdet

For at få budskaberne ud til målgruppen indgik vi et samarbejde med influencerne Rasmus Brohave og Cecilie Haugaard – som var vores ambassadører til en del af kampagnen. Via dem nåede budskaberne ud til over 200.000 konti på sociale medier, og samtidig blev vores annonceringen vist mere end 1 million gange til målgruppen.

Alt i alt blev kampagnen taget godt imod af de unge. Læs mere om kampagnen på www.dingraense.dk.

I 2022 sætter vi fokus på, hvordan ledelse og medarbejdere kan samarbejde om at forebygge seksuel chikane på arbejdspladsen, bl.a. ved at udbrede gode erfaringer fra arbejdspladser, der har arbejdet systematisk med emnet.

Arbejdsmiljørådets medvirken til regeldannelsen

Ifølge arbejdsmiljøloven skal Arbejdsmiljørådet udtale sig om og give forslag til lovændringer og nye regler på arbejdsmiljøområdet. Vi lever op til forpligtelsen ved at nedsætte regeludvalg. Arbejdstilsynet er sekretariat for regeludvalget og sammenfatter udvalgets bemærkninger i en indstilling, som bliver godkendt af Arbejdsmiljørådet. Indstillingen indgår, når Arbejdstilsynet forelægger regelændringer for beskæftigelsesministeren til endelig godkendelse.

I 2021 har Arbejdsmiljørådet bidraget og medvirket til at kvalificere regelarbejdet i flere regeludvalg i et år præget af udfordrende og svære dagsordener. En af succeshistorierne er, at Arbejdsmiljørådet i sommeren 2021 på beskæftigelsesministerens opfordring sendte et forslag til ændring af reglerne om tagarbejde på bygge og anlægsområdet. Baggrunden var flere alvorlige faldulykker, og Arbejdsmiljørådets forslag førte blandt andet til en præcisering af bekendtgørelsen om bygge og anlægsarbejde ved årsskiftet 2021/2022. Byggeriets parter bidrog og følger blandt andet op med en branchevejledning fra BFA Bygge og Anlæg og information til branchen om forebyggelse af nedstyrtningsulykker ved tagarbejde.

Desuden har Arbejdsmiljørådet været inddraget i Arbejdstilsynets arbejde med et nyt koncept for AT-vejledninger. I forlængelse af arbejdet med bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø har Arbejdsmiljørådet deltaget i arbejdet med ny AT-vejledning om arbejdsmængde og tidspres

Livtag med kemi og EU

Kemi fyldte meget i Arbejdsmiljørådets arbejde i 2021, hvor det nystartede Kemiudvalg afholdt sine første ordinære møder. Substitution var noget af det første, som Kemiudvalget satte på dagsordenen på baggrund af oplæg fra Det Europæiske Kemikalieagentur ECHA, oplæg fra Miljøstyrelsen samt erfaringer fra Center for Cirkulær Kemi. Også reguleringen af epoxy og isocyanater samt eventuelle behov for initiativer i relation til kemisk risikovurdering var på dagsordenen på udvalgets møder.

Arbejdsmiljørådet oplever både i relation til arbejdet med kemisk arbejdsmiljø og andre arbejdsmiljøpolitiske dagsordener, at et fælles videngrundlag er et godt udgangspunkt for drøftelser mellem parterne. Det baner ofte vejen for finde gode fælles løsninger.

I forbindelse med, at Kemiudvalget skulle indsamle viden og erfaringer fra arbejdet med vurdering af kemisk risici var det relevant at komme ud og se, hvordan arbejdet med kemi udspiller sig på arbejdspladserne. Her var udvalget inviteret på besøg hos en dansk produktionsvirksomhed, som viste udvalget konkrete arbejdsprocesser i produktionen og fortalte om deres erfaringer med og praksis for arbejdet med kemiske stoffer og materialer.

Da Arbejdsmiljørådet sendte sine anbefalinger i rådets § 66-redegørelse til beskæftigelsesministeren i december 2021. Her bemærkede Arbejdsmiljørådet, at vi bakker op om EU's nye arbejdsmiljøstrategi og er enig i og understøtter Kommissionens mål om at opdatere EU-reglerne om farlige kemikalier. Derfor kunne Arbejdsmiljørådet også meddele ministeren, at vi i samarbejde med Arbejdstilsynet arbejder på en model for effektiv fastsættelse af grænseværdier i form af et Grænseværdiudvalg under Arbejdsmiljørådet.

Herudover gav vi et klart budskab til beskæftigelsesministeren om, at Arbejdsmiljørådet finder det afgørende, at Arbejdstilsynet og det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø understøtter det høje ambitionsniveau og prioriterer de opgaver, der er inden for kemisk arbejdsmiljø både nationalt og internationalt.

Vellykket kampagne om forebyggelse af hudsygdom

I 2021 fortsatte Arbejdsskadeudvalget sit fokus på forebyggelse af arbejdsbetinget hudsygdom blandt unge og gennemførte informationskampagnen "Beskyt Huden" med det formål at skabe opmærksomhed, ændre adfærd og fremme forebyggelsen af hudsygdom.

Kampagnen blev tilrettelagt med udgangspunkt i data og analyser fra arbejdsskadeområdet og undersøgelsen Arbejdsmiljø og Helbred. Blandt andet indeholdt den en række elementer, som var målrettet syv brancher, hvor det er særligt relevant at forebygge hudsygdom blandt unge medarbejdere. Kampagnen blev lanceret i januar 2021, og der var bred opbakning fra organisationerne i Arbejdsmiljørådet, Branchefællesskaberne for Arbejdsmiljø og Arbejdstilsynet. Kampagnen blev relanceret i november 2021 med en annoncekampagne målrettet unge på arbejdsmarkedet.

Samlet set nåede budskabet ud til rigtig mange personer. Kampagnens annoncer blev set af næsten 185.000 personer. Desuden blev kampagnen omtalt i opslag hos forskellige profiler, der samlet set har mere end 153.000 følgere på Facebook og LinkedIn. Derudover er kampagnematerialet blevet anvendt i andre sammenhænge som fx nyhedsbreve og på hjemmesider og er derigennem nået ud til mange flere. Flere end 7.250 personer har besøgt kampagnesiden i de to kampagneperioder.

Kampagnematerialet og budskaberne om at passe på huden lever videre i 2022, hvor det blandt andet skal bruges ved vores deltagelse på DM i Skills, som unge fra folkeskolen og erhvervsskolerne besøger i stort antal. Derigennem vil budskaberne også nå gruppen af unge, der er på vej ind på arbejdsmarkedet enten gennem uddannelse eller fritidsjob.

Tværgående samarbejde, udvikling og pilotforsøg

Formandsskabet i de fem Branchefællesskaber for Arbejds miljø (BFA) og medlemmerne i Arbejds miljørådets Forretningsudvalg udgør Dialogforum for tværgående samarbejde og udvikling. Arbejds miljørådets formand har også formandsposten i Dialogforum.

BFA og Arbejds miljørådet kan stille forslag om aktiviteter, hvor der er en bred interesse for deltagelse. For at et forslag kan godkendes, skal der være mindst tre deltagende aktører – og så skal forslagene selvfølgelig kunne godkendes af de øvrige medlemmer af Dialogforum.

I 2021 blev disse aktiviteter godkendt:

- Forslag om en Intelligent træningsapp
- Kampagnen Hvor går grænsen - forebyggelse og håndtering af seksuel chikane
- DM i Skills 2022
- Ungmedjob 2021-2023
- Arbejds miljø Loungen på Folkemødet
- Pulje til corona-relaterede aktiviteter

I 2021 drøftede Dialogforum også opstarten af pilotforsøg om arbejds miljørådgivning med et forebyggende sigte. I indsatsen er der afsat midler til, at hvert BFA kan gennemføre pilotforsøg, der skal afdække, hvordan forebyggende aktiviteter bedst igangsættes og fastholdes på enkelte virksomheder, i brancher eller blandt jobgrupper.

Pilotforsøgene gennemføres inden udgangen af 2022 og skal herefter evalueres. Der er fundet en evaluator, som står til rådighed med evalueringsfaglig vejledning og dialog i tilrettelæggelsen af BFA'ernes pilotforsøg. Det forventes, at der foreligger en samlet evaluering i marts 2023 med et læringsperspektiv og anbefalinger om, hvilke virkemidler og metoder der har den største virkning og dermed potentielt den største effekt.

Arbejdsmiljørådet
Landskronagade 33
2100 København Ø
post@amr.dk

ARBEJDSMILJØRÅDET